

СОВЕТ
АПАЗОВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Советская, д. 23, с. Апазово,
Арский муниципальный район, 422006

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
АПАЗ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Совет урамы, 23 йорт, Апаз авылы,
Арча муниципальный район, 422006

Тел. (84366)94-2-37, факс (84366)94-2-37. E-mail: Apaz.Ars@tatar.ru

Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советы КАРАРЫ

18 декабрь 2020 ел

№ 16

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге территориясендә гражданнарны сораштыру билгеләү һәм уздыру тәртибе турында

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясы, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Апаз авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, гражданнарның Апаз авыл жирлегендә жирле үзидарәгә хокукларын гамәлгә ашыру максатыннан, шулай ук Апаз авыл жирлеге жирле үзидарә органнары һәм Апаз авыл жирлеге жирле үзидарә органнары вазыйфаи затлары тарафыннан карарлар кабул иткәндә халыкның фикерен ачыклау һәм аны исәпкә алу өчен, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советы карар бирде:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге территориясендә гражданнарны сораштыруны билгеләү һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советының «Апаз авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә яшәүче гражданнарны сораштыру билгеләү һәм үткәрү тәртибе турында» 2009 елның 19 октябрэндәге 104 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районы рәсми сайтында һәм Апаз авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.

4. Әлеге карар 2021 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Апаз авыл жирлеге башлыгы

Р.Ф.Котдусов

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеген территориясендә гражданнарны сораштыру билгеләү һәм уздыру тәртібе турында Нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Гражданнарны сораштыру (алга таба - сораштыру) Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеген халкының турыдан-туры ихтыяр белдерү рәвешләренен берсе булып тора.

Сораштыру юлы белән гражданнарның жирле үзидарәне гамәлгә ашыру хокукы гамәлгә ашырыла.

1.2. Сораштыру Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлегендә яисә аның бер өлешендә яшәүчеләрнен жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикерен ачыклау һәм жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, шулай ук дәүләт хакимияте органнары карарлар кабул иткәндә исәпкә алудан гыйбарәт.

1.3. Сораштыру нәтижәләре киңәш итү сыйфатында.

2. Сораштыру принципнары

2.1. Гражданнарны сораштыруда сайлау хокукына ия һәм сораштыру үткәрелә торган территория чикләрендә яшәүче Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлегендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.

Гражданнарның инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча сораштыруда уналты яшыкә житкән, инициатив проект гамәлгә ашырыла торган муниципаль берәмлек халкы яисә аның өлеше катнашырга хокуклы.

2.2. Сораштыруда Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеген халкы тигез нигезләрдә катнаша. Сораштыруда катнашучы һәр кеше бер тавышка ия һәм сораштыруда турыдан-туры катнаша.

2.3. Сораштыруда гражданнарның хокукларын женесенә, расасына, милләтенә, теленә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, дингә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә бәйлә рәвештә турыдан-туры яисә турыдан-туры булмаган чикләү рөхсәт ителми.

2.4. Гражданнарны сораштыруда катнашу ирекле һәм ихтыярыи булып тора. Сораштыру барышында берәү дә үз фикерләрен һәм карашларын белдерүгә яисә алардан баш тартуга мәжбүр ителә алмый.

2.5. Сораштыру нәтижәләрен әзерләү, үткәрү һәм билгеләү законлылык, ачыклык һәм хәбәрдарлык принципнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.6. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары халыкка сораштыруда катнашу хокукын гамәлгә ашыруда ярдәм итәргә тиеш.

3. Сораштыруга чыгарыла торган мәсьәләләр

3.1. Сораштыруга түбәндәге мәсьәләләр чыгарыла ала:

- Апаз авыл жирлегендә яшәүчеләрнең мәнфәгатьләренә турыдан-туры кагыла торган һәм Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Уставына кергән жирле эһәмияттәге мәсьәләләр;

- Төбәк һәм төбәкара эһәмияттәге объектлар өчен Апаз авыл жирлеге жирләрен максатчан үзгәртү мәсьәләләре.

3.2. Сораштыруга чыгарыла торган сораулар Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Уставына каршы килмәскә тиеш.

Сораштыруга чыгарыла торган мәсьәләләр, аларны төрлечә аңлату мөмкинлеген булдырмас өчен, дөрес формалаштырылырга тиеш.

4. Сораштыруның төрләре

4.1. Сораштыру яшерен, исемле яисә ачык тавыш бирү юлы белән үткәрелә.

4.2. Яшерен тавыш бирү сораштыру уздыру пунктларында сораштыру кәгазьләре буенча бер көн эчендә үткәрелә.

4.3. Исемле тавыш бирү сораштыру үткәрү пунктларында, шулай ук сораштыруда катнашучыларның яшәү урыны буенча сораштыру үткәрү комиссиясе әгъзалары тарафыннан бер яисә берничә көн эчендә сораштыру кәгазьләре яисә сораштыру исемлекләре буенча уздырыла.

4.4. Сораштыру шулай ук гражданныр жылышларында ачык тавыш бирү рәвешендә дә үткәрелергә мөмкин.

5. Сораштыруны билгеләү тәртибе

5.1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге гражданныр сораштыру түбәндәге инициатива буенча үткәрелә:

- жирле эһәмияттәге мәсьәләләр буенча- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советы яисә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Башлыгы;

- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге жирләренәң төбәк һәм төбәкара эһәмияттәге объектлар өчен максатчан билгеләнешен үзгәртү мәсьәләләре буенча- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органныр.

5.2. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советына караган сораштыру үткәрү инициативасы күрсәтелгән орган тарафыннан сораштыру билгеләү турында тиешле карар кабул итүдә чагыла.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге башлыгына караган сораштыру үткәрү инициативасы район Советына сораштыру уздыру турында үтенечнамәдә белдерелә.

Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органныныкы булган сораштыру үткәрү инициативасы әлеге орган тарафыннан Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советына сораштыру уздыру турында үтенечнамәдә белдерелә.

5.3. Сораштыру үткәрү турындагы үтенечнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- сораштыру үткәрүне нигезләү;
- сораштыру өчен чыгарыла торган сорауның (сорауларның) тәкъдим ителә торган формулировкалары;
- сораштыру территориясе;
- сораштыру үткәрүнең фаразланган датасы һәм аның төре.

5.4. Гражданнарны сораштыру билгеләү турында карар Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл җирлеге Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнарны сораштыру үткәрү өчен "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайты кулланылырга мөмкин.

5.5. Сораштыруны билгеләү турындагы карар сораштыру үткәрү турында үтенечнамә алынган көннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча һәм аны үткәрү көненә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш. Сораштыру билгеләү турында карар кабул ителгәнче Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл җирлеге Советы белән сораштыруда чыгарыла торган сорауны (сорауларны) сораштыру инициаторы белән килештерү (төгәлләштерү) булырга мөмкин.

5.6. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл җирлеге Советы сораштыруга чыгарыла торган сорауны (сорауларны) формулировкалау гамәлдәге законнарга, әлеге Нигезләмәгә каршы килсә, сораштыру үткәрүдән баш тартырга хокуклы.

5.7. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл җирлеге Советының гражданнарны сораштыру билгеләү турында карарында түбәндәгеләр билгеләнә:

- сораштырулар үткәрүнең датасы һәм сроклары;
- сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителгән) сорауның (сораулар) формулировкасы;
- сораштыру үткәрүнең методикасы;
- сораштыру кәгазенең (сораштыру исемлегенең) формасы;
- сораштыруда катнашучы Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл җирлегендә яшәүчеләрнең минималь саны;
- гражданнарны сораштыру "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтынан файдаланып үткәрелгән очракта, сораштыруда катнашучыларны тәңгәлләштерү тәртибе.

5.8. Сораштыруны билгеләү турындагы карар аны үткәрүгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча мәжбүри басылып чыгарга тиеш.

6. Сораштыру үткәрү комиссиясе

6.1. Гражданнарны сораштыру үткәрүне сораштыру комиссиясе (алга таба - Комиссия) эзерли һәм уздыра.

6.2. Комиссия, инициаторлар тәкъдимнәре нигезендә сораштыру үткәрү территориясенә карап, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл җирлеге Советы тарафыннан 3 - 9 кеше исәбеннән билгеләнә.

6.3. Комиссия составына Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл җирлеге Советы, Башкарма комитет вәкилләре, шулай ук сораштыру

үткәрелә торган территориянең жәмәгатьчелек вәкилләре мәжбүри кертелә.

6.4. Комиссия аны төзү турында карар кабул ителгәннән соң өченче көннән дә соңга калмыйча чакырыла. Беренче утырышта Комиссия ачык тавыш бирү юлы белән рәис урынбасарын (урынбасарларын) һәм секретарен сайлый, сораштыру участокларын раслый, шулай ук, сораштыру үткәрү сораштыру пунктларында уздырылган очракта, мондый пунктларның санын һәм урынын раслый.

Комиссия рәисе Комиссия утырышларын кирәк саен чакырта. Комиссия утырышы, әгәр анда Комиссия әгъзаларының билгеләнгән санының яртысынан ким булмаган өлеше катнашса, тулы хокуклы дип санала.

Комиссия карарлары утырышта катнашкан комиссия әгъзаларының гади күпчелеге тавышы белән кабул ителә.

Комиссия гражданнарны сораштыру уздыру өчен кирәкле санда эшче төркемнәр булдырырга хокуклы.

6.5. Сораштыру участкалары, Комиссиянең урнашкан урыны һәм гражданнарны сораштыру үткәрү пунктларының урнашкан урыны сораштыру үткәрү көненә кадәр кимендә 10 көн кала басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш.

6.6. Сораштыру үткәрү комиссиясе:

- гражданнарны сораштырганда әлеге Нигезләмәнең үтәлешен оештыра;
- сораштыру үткәрү пунктларын жиһазлый;
- сораштыру кәгазьләрен яисә сораштыру исемлекләрен әзерләүне тәмин итә;
- сораштырганда имзалар жыюны оештыра;
- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлегендә яшәүчеләрнең сораштыруда катнашуын тәмин итә;
- әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртип нигезендә сораштыруда халыкның тавыш бирүен оештыра;
- Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлегенең жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары, ижтимагый берләшмәләр, массакуләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек итә;
- гражданнарны сораштыру нәтижәләрен билгели;
- гражданнарны сораштыру үткәрүгә бәйле гаризаларны һәм шикаятьләрен карый;
- гамәлдәге законнар һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советы тарафыннан сораштыру нәтижәләре рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң, Комиссиянең вәкаләтләре туктатыла.

6.8. Комиссия эшчәнлеген матди-техник, оештыру ягыннан тәмин итү Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советы аппараты тарафыннан башкарыла.

7. Сораштыру участкалары. Сораштыруда катнашучылар исемлекләре

7.1. Сораштыру участогы - Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге территориясендә гражданнарны сораштыру алып

барыла торган сораштыру үткэрү комиссиясе билгелэгән территория.

Сораштыру территориясе бердәм сораштыру участогы төзөргә мөмкин.

Сораштыру участокларында тавыш бирү өчен махсус жиһазландырылган урыннар булырга тиеш. Участокларда тавыш бирүне сораштыру участокларына юнәлдерелгән, Комиссия эгъзаларының берсе житәкләгән Комиссия эгъзалары тәэмин итә.

7.2. Сораштыруда катнашучылар исемлегенә сайлау хокукына ия муниципаль берәмлек халкы кертелә. Исемлектә сораштыруда катнашучының фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы (18 яшьтә булса - өстәмә рәвештә көн һәм ай) һәм яшәү урынының адресы күрсәтелә. Сораштыру уздыру буенча тәгаен участка яшәүчене катнашучылар исемлегенә кертү өчен аның яшәү урыны әлеге участок территориясендә булу факты нигез булып тора. Һәр кеше сораштыруда катнашучылар исемлегенә бары тик сораштыру үткэрү буенча бер генә участкага кертелә. Сораштыруда катнашучылар исемлеге ике нөсхәдә төзелә һәм исемлекне төзөгән комиссия рәисе һәм секретаре тарафыннан имзалана.

Әлеге Нигезләмә нигезендә сораштыруда катнашу хокукы булган кешеләр исемлегенә өстәмә кертелү теләсә кайсы вакытта, шул исәптән сораштыру үткэрелгән көнне дә рөхсәт ителә.

Сораштыруда катнашу хокукына ия кешеләр исемлекләренә үзгәрешләр кертү тавышларны санау башланганнан соң тыела.

Сораштыруда катнашучылар исемлеге сораштыру үткэрүгә кадәр 3 көннән дә соңга калмыйча төзелә.

8. Сораштыру кәгазе

8.1. Сораштыру кәгазендә сорау (сорулар) буенча үткэрелгән соруның төгәл кабатланган тексты була һәм тавыш бирүченең "Әйе" яки "Юк" сүзләре белән ихтыяр белдерү вариантлары күрсәтелә, алар астында буш квадратлар урнаштырыла.

Сораштыруга берничә сорау чыгарылганда, алар бер сораштыру кәгазенә кертелә, эзлекле рәвештә номерлана һәм бер-берсеннән горизонталь сызыклар белән аерыла. Сораштыруга чыгарылган норматив хокукый акт проектының нинди дә булса статьяның яисә нинди дә булса пунктның альтернатив редакцияләре шулай ук эзлекле рәвештә номерлана.

Исемле тавыш бирү өчен кулланыла торган сораштыру кәгазендә тавыш бирүчеләр турында белешмәләр кертү өчен буш урын булырга тиеш.

Сораштыру кәгазендә аны тутыру тәртибе турында аңлатма бирелә. Битнең өске уң почмагында Комиссия рәисе һәм секретаре имзалары куела.

9. Сораштыру исемлеге

9.1. Сораштыру исемлеге исемле тавыш биргәндә кулланыла һәм графаларына сораштыруда катнашучыларның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган көне, яшәү урыны турындагы белешмәләр кертелгән таблицадан гыйбарәт. Әлеге графаның уң ягында, сораштыруда чыгарыла торган (чыгарылган) сорау тексты астында, тавыш бирүченең "Әйе" яки "Юк" сүзләре белән җавап вариантлары күрсәтелә һәм тавыш бирүдә катнашучылар имзалары

өчен урын кала.

Сораштыруга берничә сорау чыгарганда, алар сораштыру исемлегендә эзлекле рәвештә урнаша.

9.2. Сораштыру исемлегенә һәр битенә Комиссия рәисе һәм секретаре имза сала.

10. Сораштыруны үткәру тәртибе

10.1. Сораштыру Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советы гражданны сораштыру билгеләу турындагы карарда билгеләгән көндә (яисә көннәрдә) үткәрелә.

10.2. Сораштыру үткәру пунктларында гражданны сораштыру жирле вакыт буенча иртәнге сизгедән кичке сәгать алтыга кадәр башкарыла.

11. Сораштыру үткәргәндә яшерен тавыш бирү үткәру тәртибе

11.1. Яшерен тавыш бирү яшерен тавыш бирү урыны өчен махсус жиһазландырылган һәм тавыш бирү вакытына мөһер сугылган тартмалар урнаштырылган сораштыру уздыру пунктларында үткәрелә.

11.2. Сораштыру кәгазе сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча тавыш бирүчегә Комиссия әгъзалары тарафыннан бирелә. Сораштыру кәгазен алганда, тавыш бирүче паспортын яисә шәхесен һәм яшәу урынын раслаган башка документны күрсәтә һәм сораштыруда катнашучылар исемлегендә үз фамилиясе турысында имза куя. Сораштыруда катнашучылар исемлегендә паспорт мәгълүматларын тутыру таләп ителми.

11.3. Әгәр тавыш бирүченә сораштыру кәгазен алганда мөстәкыйль рәвештә имза кую мөмкинлеге булмаса, ул, Комиссия әгъзаларынан тыш, башка зат ярдәменнән файдаланырга хокуклы.

Сораштыруда катнашучыга ярдәм итүче зат "Сораштыру кәгазен алу турында сораштыруда катнашучының имзасы" графасында үз фамилиясен күрсәтә.

11.4. Сораштыру кәгазе башка затлар булу рәхсәт ителмәгән махсус жиһазландырылган урында (кабинада яисә бүлмәләрдә) тутырыла һәм тавыш бирү тартмасына салына.

Тавыш биргәндә сораштыруда катнашучы "Әйе" яки "Юк" сүзе астындагы квадратка теләсә нинди тамга куя.

Комиссия әгъзалары сораштыру серен саклыйлар.

Сораштыру кәгазен тутырганда хата ясадым дип санаган кеше, бозылганы урынына яңа сораштыру кәгазе бирүне үтенеп, сораштыру кәгазен биргән Комиссия әгъзасына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

Комиссия әгъзасы тавыш бирүчегә яңа сораштыру кәгазе бирә, шул ук вакытта сораштыруда катнашучылар исемлегендә әлеге катнашучының фамилиясе турысында тиешле тамга ясый. Бозылган сораштыру кәгазе юкка чыгарыла, бу хакта Комиссия әгъзалары тиешле акт төзи.

Тутырылган сораштыру кәгазьләре тавыш бирүчеләр тарафыннан Комиссия әгъзалары күз уңында булырга тиешле тартмага төшерелә.

Тартмалар саны Комиссия тарафыннан билгеләнә. Тавыш бирү өчен күчерелмә тартмалар кулланып тавыш бирүне уздыру мәсьәләсен Комиссия

мөстәкыйль хәл итә.

11.5. Комиссия әғзасы сораштыру серен боза яки сораштыруда катнашучыларның ихтыяр белдерүенә йогынты ясарга тырыша икән, ул шунда ук аның эшендә катнашудан читләштерелә. Читләштерү турында карар әлеге участокта Комиссиянең эшчәнлеген житәкләүче әғза тарафыннан тиешле беркетмә төзеп һәм участокта сораштыру уздыручы Комиссиянең барлык әғзаларының имзалары куелып кабул ителә.

12. Сораштыру үткәргәндә исемле тавыш бирү уздыру тәртибе

12.1. Исемле тавыш бирү сораштыру уздыру пунктларында да, гражданнарның яшәү урыны буенча да үткәрелергә мөмкин.

12.2. Исемле тавыш бирү сораштыру кәгазьләре буенча да, шулай ук сораштыру исемлекләре буенча да үткәрелергә мөмкин.

12.3. Сораштыру исемлекләре буенча тавыш биргәндә, катнашучы паспорт яисә шәхесне һәм яшәү урынын таныклый торган башка документ күрсәтә, исемлектә үз фамилиясе турысында ихтыярына туры килә торган графада теләсә нинди тамга куя һәм имза сала.

12.4. Сораштыру кәгазьләре буенча исемле тавыш биргәндә, тавыш бирүче сораштыру кәгазенә үзенә фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, адресын язып куя, "Әйе" яки "Юк" сүзләре астындагы квадратта үз ихтыяры нигезендә теләсә нинди тамга куя һәм шунда ук кул куя.

Тавыш бирүченең үтенече буенча сораштыруда катнашучы турында мәғлүматны сораштыру кәгазенә Комиссия әғзасы кертәргә мөмкин, ләкин тавыш бирүче тиешле квадратта тамгасын үзе куя һәм имза сала.

12.5. Сораштыру үткәрү срогы дәвамында көн азагында, тутырылган сораштыру кәгазьләре сораштыру үткәрүче затлар тарафыннан Комиссиягә тапшырыла.

12.6. Сораштыру кәгазе буенча тавыш бирү нәтижәләре Комиссия әғзалары тарафыннан сораштыру исемлегенә күчәтелә, ул сораштыру нәтижәләрен билгеләү өчен төп документ булып тора.

13. Сораштыру үткәргәндә ачык тавыш бирү уздыру тәртибе

13.1. Комиссия, сораштыруда катнашучы халык саны 1000 кешедән артмаса, сораштыруга чыгарылган (чыгарыла торган) сорау (мәсьәләләр) буенча тавыш бирүне уздыру өчен сораштыруда катнашучылар жыелышын уздырырга хокуклы. Жыелышта катнашучыларны теркәү сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча уздырыла. Жыелышны ким дигәндә өч кеше булган Комиссия вәкилләре ача һәм алып бара. Жыелышта кызыксынучы якларның сораштыруга чыгарылган (чыгарыла торган) мәсьәлә буенча чыгышлары, аларның гражданнарның сорауларына җаваплары рөхсәт ителә, әмма фикер алышу үткәрелми.

13.2. Жыелышта һәр мәсьәлә буенча аерым "Әйе" һәм аерым "Юк" тавыш бирү үткәрелә. Тавыш бирүдә исемлеккә кертелгән һәм жыелышта теркәлгән сораштыруда катнашучылар гына катнаша. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә, ул жыелышта катнашкан барлык Комиссия әғзалары тарафыннан имзаланган.

13.3.Жыелыш сораштыруда катнашучылар исемлегенә кертелгән халыкның 25 проценттан артыгы катнашканда тулы хокуклы була.

14. Сораштыру нәтижәләрен билгеләү

14.1. Сораштыру үткәрелгәннән соң Комиссия сораштыру участоклары буенча тавыш бирү нәтижәләрен санный һәм сораштыру йомгаклары турында карарны сораштыру йомгаклары турында беркетмә белән рәсмиләштерә, анда түбәндәге белешмәләр бирелә:

- беркетмәне төзү датасы;
- сораштыру уздыру сроклары: башлану һәм тәмамлану даталары;
- сораштыру үткәрү участогы адресы;
- сораштыру территориясе (әгәр сораштыру шәһәр территориясе өлешендә үткәрелсә, һичшиксез микрорайоннарның, урамнарның, йорт номерларының исемнәре күрсәтелә);
- сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителгән) сорауның (сораулар) формулировкасы;
- сораштыруда катнашу исемлегенә кертелгән гражданның гомуми саны;
- сораштыруда катнашкан гражданның саны;
- сораштыруны узган яисә узмаган дип тану;
- сораштыру гамәлдә яисә гамәлдә түгел дип тану;
- сораштыру исемлегендә дәрәс түгел дип танылган язмалар саны яисә дәрәс түгел дип танылган сораштыру кәгазьләре саны;
- сораштыруда чыгарылган сорауга "Әйе" дип бирелгән тавышлар саны;
- сораштыруда чыгарылган сорауга "Юк" дип бирелгән тавышлар саны;
- Сораштыру нәтижәләре (сорау, аңа җавап биргәндә тавыш бирүдә катнашкан сораштыруда катнашучыларның яртысыннан күбрәге тавыш бирсә, хупланган дип санала).

14.2. Әгәр сораштыру берничә мәсьәлә буенча үткәрелгән булса, тавышларны санау һәм беркетмә төзү һәр мәсьәлә буенча аерым башкарыла.

14.3. Сораштыру кәгазендәге язмалар түбәндәге очракларда дәрәс түгел дип санала:

- сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс билгеләү мөмкин булмаганда;
- язмада тавыш бирүче турында мәгълүмат яисә аның имзасы булмаганда;
- кабатлана торган язмалар булганда.

Сораштыру кәгазьләре дәрәс түгел дип таныла:

- билгеләнгән үрнәктәгечә булмаганда,
- Комиссия әгъзаларының билгеләре булмаганда,
- алар буенча сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс билгеләү мөмкин булмаганда.

14.4. Әгәр сораштыруда катнашкан кешеләр саны Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл җирлеге Советы карары белән муниципаль берәмлектә яшәүчеләрнең билгеләнгән сораштыруда катнашачак минималь саныннан кимрәк булса, Комиссия сораштыруны узмаган дип таный.

14.5. Түбәндәге очракларда Комиссия сораштыру нәтижәләрен дәрәс түгел

дип таний:

- сораштыру үткэргэндэ жибэрелгэн хокук бозулар гражданның ихтыяр белдерү нәтижеләрен дөрес билгеләргә мөмкинлек бирмәгәндә;

- сораштыру исемлегендә дөрес дип танылган язмалар саны сораштыруда катнашкан гражданның санының 80 проценттан кимрәген тәшкит иткәндә;

- дөрес дип танылган сораштыру кәгазьләре саны сораштыруда катнашкан гражданның санының 80 проценттан кимрәген тәшкит иткәндә.

14.6. Сораштыру нәтижеләре турындагы беркетмә 2 нөсхәдә төзелә һәм Комиссиянең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Беркетмәгә имза салган вакытта Комиссиянең кайбер әгъзалары булмаган очракта, беркетмәдә аларның булмау сәбәпләрен күрсәтеп, язма ясала.

Комиссия әгъзасы беркетмә белән тулаем яисә аның аерым нигезләмәләре белән ризалашмаса, үз фикерен беркетмәгә кушышта итеп бирелә торган язма рәвешендә бәян итәргә хокуклы, бу хакта беркетмәдә тиешле язма ясала. Беркетмә, әгәр ул Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлегә Советы карарында билгеләнгән сораштыру комиссиясе әгъзаларының күпчелегә тарафыннан имзаланган булса, гамәлдә була.

Беркетмәгә имза салу көне булып Комиссия әгъзалары тарафыннан сораштыру нәтижеләрен билгеләгән көн тора.

14.7. Беркетмәнең беренче нөсхәсе Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлегә Советына сораштыру кәгазьләре яисә сораштыру исемлекләре белән бергә жибәрелә, беркетмәнең икенче нөсхәсе сораштыру үткәру инициаторына жибәрелә.

Беркетмәнең беренче нөсхәсенә Комиссиягә кәргән язма шикаятләр, гаризалар һәм алар буенча кабул ителгән карарлар теркәлә. Шикаятләрнең, гаризаларның һәм алар буенча кабул ителгән карарларның таныкланган күчәрмәләре беркетмәнең икенче нөсхәсенә теркәлә.

Беренче нөсхәнең күчәрмәләре массакүләм мәгълүмат чараларына, жирле ижтимагый берләшмәләргә һәм территориаль ижтимагый үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин.

14.8. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлегә комиссиясе һәм Советы тутырылган сораштыру кәгазьләренең һәм сораштыру исемлекләренең һәм сораштыру уздыру документларының кагылгысызлыгын һәм сакланышын тәмин итәләр.

15. Сораштыру нәтижеләре

15.1. Сораштыру нәтижеләре аларны билгеләгән көннән соң 10 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгарылырга (халыкка житкереләргә) тиеш.

15.2. Сораштыру барышында ачылган халык фикере тәкъдим итү характерында. Сораштыру нәтижеләре Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлегенең жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфай затлары, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары карарлар кабул иткәндә һичшиксез каралырга һәм исәпкә алынырга тиеш.

15.3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары сораштыру

нәтижеләренә каршы килә торган карарлар кабул иткән очракта, күрсәтелгән органнар тиешле карар кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә әлеге мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән мондый карар кабул итү сәбәпләрен халыкка житкерергә тиеш.

16. Сораштыру материалларын саклау

16.1. Сораштыру материаллары Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советы депутатларының вәкаләтләре вакыты ахырына кадәр саклана, аннары муниципаль архивка саклауга жибәрелә.

16.2. Күрсәтелгән материалларны саклау срогы Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Апаз авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнә, әмма 1 елдан да ким була алмый.

17. Сораштыру үткәрүне финанслар белән тәэмин итү

17.1. Гражданнарны сораштыру эзерләүгә һәм үткәрүгә бәйле чараларны финанслау түбәндәге акчалар хисабына гамәлгә ашырыла:

- жирле үзидарә органнары яки муниципаль берәмлек халкы инициативасы буенча сораштыру уздырганда - жирле бюджет;
- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы белән сораштыру уздырганда - Татарстан Республикасы бюджеты.

18. Сораштыруда катнашуга гражданнарның хокукларын бозган өчен жаваплылык

18.1. Көч куллану, сатып алу, янау, документлар ясау юлы белән яисә Россия Федерациясе гражданы тарафыннан сораштыруда катнашу хокукын ирекке гамәлгә ашыруга комачаулый торган башка ысул белән яисә комиссия эшенә яки комиссия әгъзалары эшенә каршылык тудырган затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплылык тоталар.